

Aan: De raden in Regio Alkmaar
Van: Colleges Regio Alkmaar
Betreft: Focusagenda Regio Alkmaar

Geachte raadsleden,

Hieronder treft u aan de laatste stand van zaken met betrekking tot de (inhoudelijke) uitvoering van de Focusagenda. De strategische uitvoeringsagenda's voor Wonen en Duurzame Bereikbaarheid zijn inmiddels in volle uitvoering. De inhoud van Energie-innovatie is bekend; deze zal op de raadsinformatieavond van 26 mei 2021 inhoudelijk aan u worden voorgelegd.

WONEN

Woningbouwversnelling

De regionale Woondeal wordt inmiddels door gedeputeerde Wonen van de provincie Noord-Holland, Cees Loggen, inhoudelijk onderschreven. Daaraan is een uitgebreid overlegtraject voorafgegaan, onder andere om duidelijk te maken hoe de woningbouwplannen aansluiten op de bereikbaarheidsvisie waaraan de afgelopen maanden nog werd doorgewerkt.

In de Woondeal hebben de gemeenten in de regio Alkmaar, samen met de regio's Westfriesland en De Kop, de woningbouwambities voor de periode tot 2040 samengevat. Uitgangspunt is dat niet alleen woningen voor de 'eigen' behoefte van de regio nodig zijn, maar dat er daarnaast veel extra woningen nodig zijn om de overloop uit de Metropool Regio Amsterdam (MRA) op te vangen. Doen we dat niet, dan blijven de huizenprijzen stijgen en hebben starters en doorstromers uit de regio zelf alsnog geen kans om een betaalbare woning te kopen of te huren.

Onlangs is in de Tweede Kamer met grote meerderheid een motie aangenomen die de minister aanspoort om snel een woondeal met Noord-Holland Noord af te sluiten. Dat is een mooie morele steun. We gaan actief volgen wat een nieuw kabinet hiermee gaat doen.

In onze regio zijn inmiddels in alle gemeenten de eerste bouwberaden gehouden. In deze overleggen, onder leiding van De Woningmakers, bespreken gemeenten en ontwikkelaars welke obstakels zij tegenkomen bij het realiseren van woningen, en wordt gezamenlijk gezocht naar oplossingen hiervoor. De bouwberaden worden de komende maanden voortgezet.

Regionaal Woonakkoord

Daarnaast werken we met de provincie Noord-Holland stevig door aan het nieuwe Woonakkoord. Adviesbureau Atrivé is ingehuurd om dit akkoord te schrijven. De regionale werkgroep is inmiddels vier keer bijeengekomen om bouwstenen aan te dragen voor het Woonakkoord. Begin april is de huidige stand van zaken gepresenteerd in het bestuurlijke Focusoverleg Wonen. In het Woonakkoord maken provincie en regiogemeenten afspraken over de woningbouwopgave en hoe deze gezamenlijk worden opgepakt. De woningbouwambitie volgens de Woondeal is hiervoor belangrijke input. Gekoppeld aan een Woonakkoord stelt de provincie ook middelen beschikbaar om de afspraken te kunnen uitvoeren.

In de eerste helft van mei zal een informatiebijeenkomst voor de gemeenteraden worden georganiseerd. Daar zullen de grote lijnen van het Woonakkoord worden toegelicht. Ongeveer in diezelfde periode vindt ook de inhoudelijke toetsing bij de provincie plaats. De verwachting is dat rond eind mei-begin juni het Woonakkoord inhoudelijk kan worden afgerond.

Huisvesting buitenlandse werknemers

Wat betreft de huisvesting van arbeidsmigranten verschijnt binnenkort een update van het eerdere onderzoek door Decisio –Companen. De provincie heeft aan Decisio gevraagd om op basis van (ook) de cijfers over 2019 een actuele prognose te maken.

Inhoudelijk is het beeld niet wezenlijk veranderd. Het aantal arbeidsmigranten in de regio is het laatste jaar met zo'n 500 toegenomen, de prognose voor de periode tot 2030 betreft een groei met 2.000 tot 5.250 arbeidsmigranten werkzaam in de regio Alkmaar. Onverminderd een verdere stijging dus, met een ruime marge die naast de economische ontwikkeling vooral samenhangt met de nog moeilijk in te schatten effecten van Covid-19.

Goede reden om nu gezamenlijk aan de slag te gaan. Een beknopt voorstel voor een pragmatische aanpak wordt binnenkort besproken in het gezamenlijke focusoverleg Wonen.

Taakstelling statushouders

De hoge taakstelling voor huisvesting van statushouders was eind 2020 aanleiding om vanuit de Regio Alkmaar een noodkreet te versturen aan staatssecretaris Broekers –Knol. Vanuit het ministerie is tot op heden geen reactie op de brief ontvangen.

Onlangs is de taakstelling binnengekomen voor de tweede helft van 2021; deze is circa 20 procent lager, maar stelt de regio desalniettemin opnieuw voor een grote opgave. Reden te meer om te blijven werken aan meer woningen en versnelling van het bouwtempo.

DUURZAME BEREIKBAARHEID

Bereikbaarheidsvisie Noord-Holland Noord

Tijdens het Provinciale Verkeers- en Vervoersberaad (PVVB) van maart heeft de Hoornse wethouder Samir Bashara de Bereikbaarheidsvisie NHN namens de 18 gemeenten in NHN door een digitale druk op de knop overhandigd aan gedeputeerde Jeroen Olthof. Vanuit de Regio Alkmaar is er hard gewerkt om tot dit mooie resultaat te komen.

In de Woondeal hebben de 18 gemeenten al eerder aangegeven 60.000 woningen te kunnen bouwen in NHN. In deze Bereikbaarheidsvisie hebben de 18 gemeenten aangegeven wat er daarbij nodig is om als NHN in de toekomst bereikbaar te blijven. Deze visie wordt ondergeschreven door het bedrijfsleven van NHN.

Voor Regio Alkmaar gaat het om het optimaliseren van de Zaancorridor (zowel gebruik van spoor, weg en doorfietsroutes):

- ontwikkelen knooppunten (stations) Alkmaar en Heerhugowaard;
- maken van ongelijkvloerse spoorkruisingen in Alkmaar (2) en Castricum;
- verbeteren van de aansluiting van de corridor op de regionale netwerken voor fiets, OV en auto; waaronder ook het toekomstbestendig maken van de ring Alkmaar.

Gedeputeerde Jeroen Olthof heeft zijn steun uitgesproken voor deze Bereikbaarheidsvisie. Daarmee kunnen we de visie onder de aandacht gaan brengen bij het Rijk.

Voortgang doorfietsroutes

Voor het onderzoek naar de tweede fase, waarin een concretiseringslag wordt gemaakt, zijn vier bureaus benaderd. De beoordeling van hun offertes is in de afrondende fase. Het onderzoek naar de ruimtelijke inpassing van de fietsstructuur, het oplossen van knelpunten, het nader uitwerken van ontbrekende schakels en de kosten zal daarna starten. Eind juni wordt een tussenrapportage opgeleverd en in oktober wordt het definitieve rapport verwacht. Het rapport zal voldoen aan het binnen het 'Nationaal Toekomstbeeld Fiets' gevraagde detailniveau. Op deze wijze hebben wij onze regio-input (via de provincie doorgeleid) helder voor het nationale programma en maken wij kans op rijksbudgetten.

OV/Spoordossiers

Landelijk OV Toekomstbeeld voor trein

Het is voor Regio Alkmaar onaanvaardbaar als de intercity's die vanaf 2040 in Heiloo en Castricum stoppen alleen tot Schiphol rijden. De noodzaak van een directe verbinding naar Amsterdam Centraal en verder is zowel ambtelijk als mede ook bestuurlijk door gedeputeerde Jeroen Olthof aangekaart tijdens een bestuurlijk overleg met de NS. We wachten nog op de uitkomst hiervan.

Regionaal OV Toekomstbeeld Bus

In 2022 wordt onderzocht of een sternet Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) rond Alkmaar van belang is.

Dienstregeling 2022

Er is nog geen besluit genomen over het probleem tussen de sprinter Hoorn – Alkmaar – Haarlem en de goederentreinen van Tatasteel. Regio Alkmaar blijft dit volgen.

Connexion

De verlenging van de lockdown zorgt ervoor dat de financiële tekorten bij het OV oplopen. Samen met de provincie blijven we toekomstgericht met hen optrekken.

OV-knooppunten

Ambtelijk is gesproken met provincie over hun OV-fonds voor OV-knooppunten (20 mln). In hun gepresenteerde plan ontbraken Uitgeest en Castricum. In de volgende versie zal Uitgeest vermoedelijk als OV-hub (overstappunt) terugkomen en Castricum als “Buitenpoort”. We zetten in samenhang met het onderzoek naar fietsparkeren en de stationsomgeving ook in op Heiloo.

Programma Hoogfrequent Spoor (PHS)

Er is in maart bestuurlijk overleg geweest tussen vertegenwoordigers van het Ministerie van I&W, ProRail, de provincie en de Regio Alkmaar. Hierin is de nut en noodzaak van een ongelijkvloerse oplossing voor de spoorwegovergang Beverwijkerstraatweg bevestigd. Verder is er gesproken over de scope van het project, het onderzoek naar mogelijke oplossingsrichtingen en de regievoering van het studietraject. In het volgende bestuurlijke overleg zal gesproken over de regievoering van het project, de onderzoeksofzet, de planning en de financiële afspraken voor het onderzoek.

ProRail heeft de Tracéwet-procedure voor PHS Alkmaar- Amsterdam op 3 maart 2021 gestart. De digitale informatieavond was op dinsdag 16 maart 2021. De gemeenten in de Regio Alkmaar dienen zowel individueel alsmede als Regio Alkmaar een zienswijze in.

Ontwikkeling Stationsgebieden

Heerhugowaard

Het masterplan stationsgebied Dijk&Waard is vastgesteld. De gemeente werkt aan de verdere ontwikkeling van het stationsgebied waarvoor verschillende projecten lopen. Zo zijn er gesprekken met diverse projectontwikkelaars over woningbouw en bedrijven. Gestreefd wordt naar een integrale benadering en een hoge dichtheid in de nabijheid van het station. Over de ontwikkeling van het station zelf is een gesprek gestart met de spoorpartijen (gemeente, provincie, NS en ProRail). Onderzocht wordt hoe het station in samenhang met ontwikkelingen als spooronderdoorgang, reguliere werkzaamheden, PHS en OVT2040 een upgrade kan krijgen.

Alkmaar

Alkmaar zet in op de verdere transformatie van haar stationsgebieden. Daar liggen kansen in het kader van de verdichtingsopgave en het verbeteren van de bereikbaarheid door middel van doorontwikkeling tot volwaardige OV-knooppunten. In samenwerking met NS en de provincie Noord-Holland werken we aan een Ontwikkelbeeld voor zowel station Alkmaar Centraal als voor Alkmaar Noord.

Het Ontwikkelbeeld voor stationsgebied Alkmaar Centraal richt zich op het stedenbouwkundig programma en de mobiliteits- en ruimtelijke opgaven voor het stationsgebied van de toekomst. Onderdeel van het Ontwikkelbeeld is het beter laten aansluiten van de stationsomgeving op de binnenstad, het Alkmaars Kanaal en Overstad. Ook de mobiliteitsopgave(n) van het stationsgebied wordt meegenomen in het Ontwikkelbeeld. Door de knooppuntfunctie van het

station te optimaliseren kan het stationsgebied de mobiliteitsopgave als gevolg van de groei van de stad en regio beter faciliteren. Het Ontwikkelbeeld wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2021 aan de raad gepresenteerd.

Aanleiding voor het Ontwikkelbeeld stationsgebied Alkmaar Noord is de nieuwbouw van NS-station Alkmaar Noord en de planontwikkeling op de kavel PostNL. Daarnaast wordt geanticipeerd op de mogelijke vestiging van de Europese School in het gebied. Het Ontwikkelbeeld geeft inzicht in de ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied en biedt een actueel ontwikkel- en toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven. Ook wordt aansluiting gezocht bij het OV-knooppuntenprogramma van de provincie. Dit Ontwikkelbeeld is in concept gereed en wordt volgens planning eind maart ter vaststelling voorgelegd aan het college van B&W van Alkmaar. Daarna wordt het stuk gepresenteerd aan de gemeenteraad (Q2).

Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP)

De provincie heeft een menukaart opgesteld waarin een overzicht is opgenomen van mogelijke mobiliteitsmaatregelen die een gemeente kan nemen om bij te dragen aan CO₂-reductie. Deze menukaart biedt inzicht in de te maken keuzes. De effecten van deze mobiliteitsmaatregelen op CO₂-uitstoot worden momenteel doorgerekend. Oplevering hiervan wordt in mei 2021 verwacht.

Voor nieuwe maatregelen (werkagenda's) die in 2022 opgevoerd worden, zal in de begroting 2022 financiële ruimte gereserveerd moeten worden. Dit zal al bij de kadernota's of brieven voor de begroting in beeld gebracht worden.

Op de raadsinformatieavond van 7 april is de stand van zaken van het RMP door de provincie aan u gepresenteerd.

Bereikbaarheid kust

Er is ambtelijk met de provincie en Connexxion gesproken over de bussen die in de zomermaanden naar Bergen aan Zee en Castricum aan Zee rijden. Connexxion heeft aangegeven dat deze bussen in de komende zomer alleen kunnen rijden als er een garantstelling van € 20.000,- komt. In het bestuurlijke provinciale verkeers- en vervoersberaad van maart is afgesproken een voorstel uit te werken om de kosten te verdelen. Hierover is inmiddels overeenstemming bereikt met de provincie. De garantstelling wordt op 50-50 basis verdeeld tussen de provincie en gemeente Bergen voor lijn 866 en tussen de provincie en gemeente Castricum voor lijn 868.

Op de langere termijn wordt gekeken naar andere oplossingen om de kust bereikbaar te houden: flexibel ov, zoals Texelhopper, een campagne met NS voor inwoners MRA, een transferium, smart mobility.

Ring Alkmaar

Hoewel de ring Alkmaar aangestuurd wordt vanuit de gemeente Alkmaar is de ring van (boven) regionaal belang. De draaischijf is zowel voor de regio Alkmaar, de Metropool Regio Amsterdam (MRA) alsmede voor heel Noord-Holland Noord, een belangrijke schakel. De uitkomsten van het onderzoek naar de toekomst van de ring in 2040 geven een beeld van de verwachte groei van het autoverkeer op de ring. In het onderzoek van bureau SWECO zijn de vastgestelde woningbouwplannen en de extra verdichtingsopgaven voor 2040 meegenomen. Hieruit blijkt dat er een toename van het verkeer zal zijn met circa 30%.

Op 10 februari 2021 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de HAL-wethouders en gedeputeerde Jeroen Olthof. Hierbij is afgesproken dat op basis van de studie Ring Alkmaar en de knelpuntennotitie N242 vooralsnog de nadruk komt te liggen op het kruispunt N9-Kennemerstraatweg, Ring Alkmaar oost en de N242 tussen de Nollenweg en het Verlaat.

De raad Alkmaar wil op korte termijn zaken aanpakken. Voor de langere termijnzaken wordt voorgesteld een intentieovereenkomst Regio Alkmaar op te stellen. De ring is verder ook te bezien als een schakel in een breder netwerk. Zo maakt het onderdeel uit van de *2^e ring rondom Amsterdam/MRA*. Dat vraagt om een goede afstemming met het programma Samen Bouwen aan bereikbaarheid.

Heerhugowaard, Langedijk, Alkmaar en de provincie zijn in gesprek over de aanpak van de N242. Centraal staat de vraag: hoe kunnen we het oplossen van verkeersknelpunten combineren met onderhoud aan de N242? Dit alles bezien vanuit de woningbouwopgave van deze regio. Het eerste bestuurlijk overleg heeft plaatsgevonden. Eind maart is een ambtelijk vervolgoverleg gehouden waarin de strategische aanpak verder besproken is.

ENERGIE-INNOVATIE

Bij het focuspunt Energie-innovatie hebben in januari / februari finale gesprekken plaatsgevonden over de inhoud van het programma. Dit heeft geleid tot een programma dat eind mei zal worden getoetst tijdens de regionale raadsinformatieavond. Het programma bevat onderstaande onderdelen.

Data en monitoring ten behoeve van de energietransitie en smart cities

De energietransitie is zeer complex en data met betrekking tot verbruik, opwek, systemen e.a. zorgen voor een goed inzicht en dragen bij aan het maken van de juiste keuzes. Regio Alkmaar wil daarom inzetten op data. Samenwerking hierin zorgt voor efficiëntie en vergelijkbaarheid.

RES uitdagingen – energiebronnen, opslag en systemen 2.0 in kaart brengen

Vanuit het RES 1.0 proces zijn er een aantal uitdagingen met betrekking tot de inzet van zon gedefinieerd die innovaties vragen. Daarnaast is er behoefte aan inzicht met betrekking tot de toepasbaarheid van bronnen en opslag in de Regio Alkmaar.

Werving fondsen en subsidies ten behoeve van energie-innovatie en transitie

Er zijn en komen veel fondsen beschikbaar voor de regio. Een gezamenlijke verkenning en werving van fondsen zorgt voor efficiëntie en opereren als regio vergroot de kansen bij aanvragen.

Waterstof in zwaar transport / Investa

Het Rijk en de provincie zetten stevig in op waterstof, waarbij het toepassen van waterstof in zwaar transport een belangrijk onderdeel is. De overheid kan deze toepassing versnellen door als startklant op te treden. In de regio zal in partnerschap met andere stakeholders worden bepaald of en hoe die rol kan worden opgepakt.

Investa ontwikkelt zich tot het nationale expertisecentrum voor groene moleculen. Steun vanuit de regio is hierbij van groot belang.

Vraaggestuurde energie-innovatie om vanuit pilots tot toepassingen te komen

Er zijn koplopers, actieve burgers en bedrijven die al innoveren of willen innoveren. Deze initiatieven hebben steun nodig en/of zichtbaarheid. Vanaf het tweede deel van 2021 zal invulling aan deze ondersteuning worden gegeven.